

ePeticija-

servis protiv građana?

ePeticija-
servis protiv građana?

Peticija je jedan od najmoćnijih instrumenata građanskog djelovanja. Prikupljanje potpisa podrške u vezi sa bitnim društvenim pitanjima prilično je brz i efikasan način komunikacije građana sa glavnim donosiocima odluka. Elektronska peticija je danas najčešći oblik peticije, zbog same efikasne i lake mogućnosti prikupljanja velikog broja potpisa za kratko vrijeme.

[Servis za podnošenje e-peticija Vladi postoji skoro deceniju u Crnoj Gori. Prvi put je pokrenut 2012. godine kao dio projekta „Glas građana“, sa ciljem povećanja transparentnosti rada Vlade. Nakon dugogodišnje pauze, 2019. godine ovaj servis je vraćen u upotrebu.](#)

Podnošenju peticije možete pristupiti preko oficijalnog sajta Vlade epeticije.gov.me. Prvo je potrebno podnijeti zahtjev za pokretanje peticije. Jedna osoba može podnijeti čak do 159 zahtjeva za e-peticiju godišnje. Proces podnošenja zahtjeva je prilično jednostavan i sve što je potrebno da uradite jeste da (1) napišete naziv peticije (do 150 karaktera), (2) tekst peticije (do 1500 karaktera) i (3) navedete ministarstvo nadležno za rješavanje tog pitanja. Zahtjev za pokretanje peticije se obrađuje u roku od 20 radnih dana (4 nedelje).

Dakle, već uviđamo problem vremenske disonance između vremena podnošenja zahtjeva za pokretanje peticije i njenog samog pokretanja. To može značajno uticati na relevantnost same peticije, kao i motivaciju građana za korištenjem ovog servisa. Ukoliko javna uprava želi da bude efikasnija, obrada zahtjeva od 250 riječi mora trajati mnogo kraće od 20 radnih dana.

Problemi tehničke prirode koji se javljaju prilikom korišćenja ovog servisa jesu nepoklapanje ličnih podataka sa evidencijom koja se vodi u Ministarstvu unutrašnjih poslova (MUP), ali i izloženost podataka korisnika prilikom posjete sajtu. Ovo je samo jedan od faktora koji demotivišuće utiču na građanjem prilikom korišćenja ovog zvaničnog servisa Vlade.

Prema poslednjem zvaničnom izvještaju o funkcionisanju web portala e-Peticije, koji je Vlada Crne Gore usvojila na sjednici 24. aprila 2013. godine, ovim putem je podnijeto ukupno 55 elektronskih peticija od kojih je 21 ispunila uslove za glasanje. Ove peticije su prikupile ukupno 14.136 glasova podrške. Ukupno 34 peticije su odbijene jer, u skladu sa pravilima, nijesu bile u nadležnosti Vlade već jedinica lokalne samouprave. Kao što vidimo, posljedni zvanični izvještaj o funkcionisanju ovog servisa usvojen je prije 8 godina. Takođe, preko 60% peticija odbijeno je iz razloga što je nadležnost nad pitanjima te peticije povjerena lokalnim samoupravama. Iako je Vlada 2018. godine u svom Planu i programu rada za 2018-2020 najavila da će

tokom 2019. godine biti omogućeno podnošenje e-peticija jedinicama lokalnih samouprava, ta mogućnost 2021. godine još uvijek ne postoji.

Problem postaje dublji ako sagledamo poziciju e-peticija u pravnom okviru. Naime, još uvijek ne postoji pravni akt kojim je uređena procedura podnošenja peticije, glasanja i koraka nakon usvajanja. Komisija za e-peticije (čiji rad nije definisan bilo kojim aktom), a koju čine predstavnici Generalnog sekretarijata Vlade, Ministarstva pravde i Ministarstva javne uprave, može da odbije da peticija uopšte bude podnijeta, čak i kada zadovoljava sve formalne uslove.

Dakle, pored toga što je potrebno zakonski definisati proceduru podnošenja e-peticije, potrebno je omogućiti taj servis i na lokalnom nivou.

Iz posljednjeg izvještaja vidimo da je zapravo većina zahtjeva koji se podnose u obliku e-peticije upućena upravo lokalnim samoupravama. Ovaj servis bi očigledno bio učinkovitiji ukoliko bi čak primarno bio usmjeren na lokalne vlasti, pa tek onda na državni nivo.

Iako se vidi tendencija za poboljšanjem efikasnosti rada javne uprave osnivanjem Ministarstva javne uprave, digitalnog društva i medija, izostaju konkretni primjeri dobre prakse. Očigledno je uviđen značaj digitalizovanja javne uprave, čime bi se značajno rasteretio administrativni aparat i poboljšala komunikacija između građana i Vlade.

Unaprijeđenje servisa e-Peticije svakako bi bio jedan značajan korak ka većoj transparentnosti u odnosima sa javnošću. Građani bi ovim putem bili direktnije uključeni u društvene procese i imali izuzetno jak instrument djelovanja.

U građanskoj državi, demokratska participacija javnosti u donošenju odluka je od velikog značaja. Da bi građanska država funkcionisala, potrebno je da bude postavljena na temeljima dobro definisanog pravnog sistema, koji će biti nedvosmislen, objektivan i standardizovan. Građani bi trebalo da budu jednako svjesni svojih prava koliko i svojih obaveza. Isto je i sa državom. Nedostaci u pravnom okviru čine da javna uprava bude prepreka u ostvarivanju tih prava i obaveza, a to se najčešće odražava negativno na zadovoljstvo građana. U građanskoj i demokratskoj državi, Vlada bi trebalo da bude inicijator dijaloga sa građanima i da im stvori što bolje uslove za ispunjenje njihovih prava, ali i obaveza.

